

Vježba za test iz CSS-a

Izborna nastava iz informatike

Srednja škola fra Slavka Barbarića, Čitluk

Mario Miletić

Primjer – izgled u browseru

Nastanak CSS-a

Naslov prve razine <h1>

HTML je izvorno razvijen u svrhu definiranja strukture dokumenta. U vrijeme nastanka HTML-a većina dokumenata na webu sadržavala isključivo tekst.

Razvoj HTML standarda nije mogao pratiti nagli razvoj grafičkih browsera. Kako bi zadovoljili korisnike, proizvođači browsera su u njih implementirali vlastita proširenja HTML-a. Ta proširenja su nažalost uglavnom ispravno radila samo u browserima određenog proizvođača.

Pošto HTML nije razvijen s namjerom upravljanja izgledom sadržaja bilo je potrebno razviti novi standard koji će omogućiti dekoriranje sadržaja. S tom namjerom razvijen je CSS koji nudi niz alata za formatiranje prikaza HTML dokumenta.

Tri odjeljka <p>

Primjer — izgled u Notepad++

```
<html>
  <head>
    <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  </head>
  <body>
    <h1> Nastanak CSS-a </h1>

    <!-- Prvi odlomak -->
    <p id="odlomak1"> HTML je izvorno razvijen u svrhu definiranja strukture dokumenta.
    U vrijeme nastanka HTML-a većina dokumenata na webu sadržavala isključivo tekst.
    </p>

    <!-- Drugi odlomak -->
    <p id="odlomak2"> Razvoj HTML standarda nije mogao pratiti nagli razvoj grafičkih browsera. Kako
    bi zadovoljili korisnike, proizvođači browsera su u njih implementirali vlastita proširenja HTML-a.
    Ta proširenja su nažalost uglavnom ispravno radila samo u browserima određenog proizvođača.
    </p>

    <!-- Treći odlomak -->
    <p id="odlomak3"> Pošto HTML nije razvijen s namjerom upravljanja izgledom sadržaja bilo je potrebno
    razviti novi standard koji će omogućiti dekoriranje sadržaja. S tom namjerom razvijen je CSS koji
    nudi niz alata za formatiranje prikaza HTML dokumenta.
    </p>
  </body>
</html>
```

Umetnuti predlošci

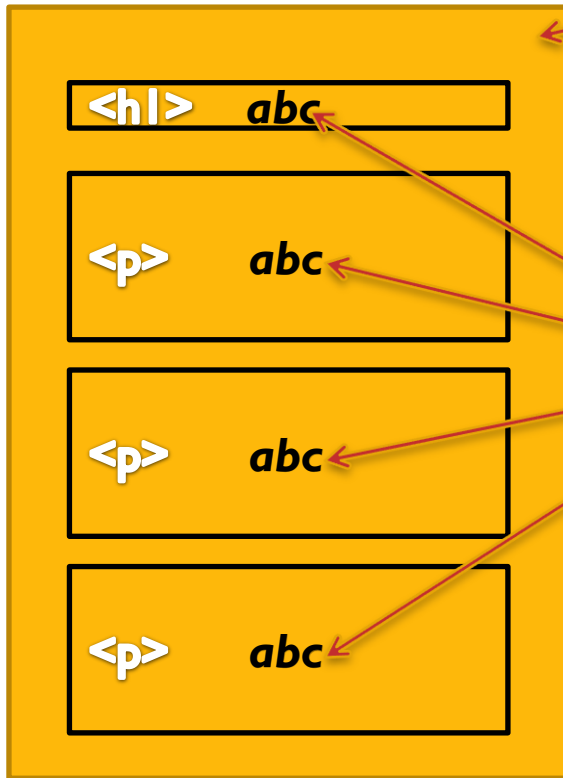
- Umetnuti predlošci se definiraju unutar zaglavlja `<head>` za pojedine elemente CSS-a.
- U donjem primjeru definirali smo odgovarajuće vrijednosti koje se odnose na element `<body>`.

```
<head>
  <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  <style type="text/css">
    body{
      background-color:yellow;
      font-style:italic;
      text-align:center;
    }
  </style>
</head>
```

- Treba naglasiti kako navedena svojstva nasljeđuju svi ostali elementi koji se nalaze unutar elementa `<body>`, dakle `<h1>` i `<p>`.

Nasljeđivanje CSS svojstava

`<body>`

žuta pozadina se odnosi na cijeli element `<body>`, dakle navedeno svojstvo nasljeđuju `<h1>` i sva tri `<p>` elementa

Nakošeni tekst (*italic*), kao i centriranje teksta (`text-align: center`) također se odnosi na sve elemente unutar `<body>`

<div>

- <div> element koristimo ukoliko želimo grupirati nekoliko elementa unutar HTML-a kako bi se izbjeglo nepotrebno raspisivanje pa možemo na sve elemente unutar <div> primijeniti CSS svojstva koja smo definirali za <div>.
- U sljedećem primjeru grupirati ćemo <h1> i <p> elemente unutar <div>.

```
<body>
  <div>
    <h1> Nastanak CSS-a </h1>

    <!-- Prvi odlomak -->
    <p id="odlomak1"> HTML je izvorno razvijen u svrhu definiranja strukture dokumenta.
    U vrijeme nastanka HTML-a većina dokumenata na webu sadržavala isključivo tekst.
    </p>

    <!-- Drugi odlomak -->
    <p id="odlomak2"> Razvoj HTML standarda nije mogao pratiti nagli razvoj grafičkih browsera. Kako
    bi zadovoljili korisnike, proizvođači browsera su u njih implementirali vlastita proširenja HTML-a.
    Ta proširenja su nažalost uglavnom ispravno radila samo u browserima određenog proizvođača.
    </p>

    <!-- Treći odlomak -->
    <p id="odlomak3"> Pošto HTML nije razvijen s namjerom upravljanja izgledom sadržaja bilo je potrebno
    razviti novi standard koji će omogućiti dekoriranje sadržaja. S tom namjerom razvijen je CSS koji
    nudi niz alata za formatiranje prikaza HTML dokumenta.
    </p>
  </div>
</body>
```

<div>

<body>

<div>

<h1> *abc*

<p> *abc*

<p> *abc*

<p> *abc*

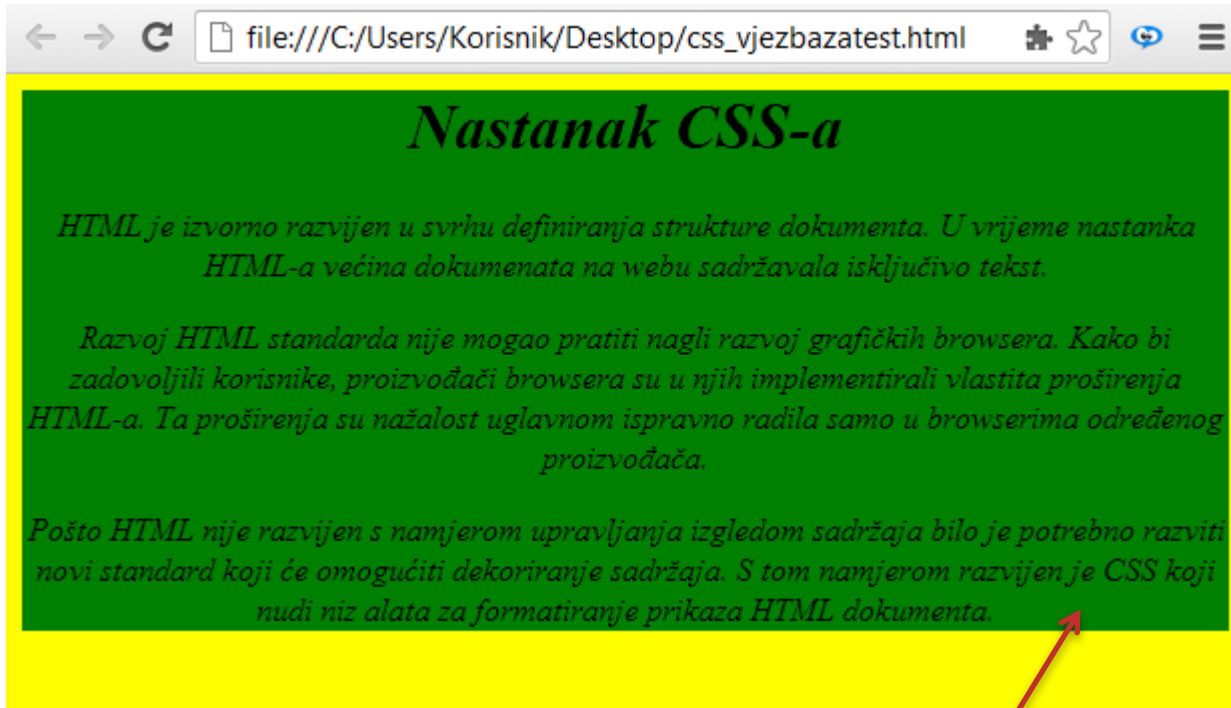
Definiranje CSS svojstava za <div>

- Sljedeći korak je definiranje boje u pozadini za <div>, odnosno za elemente unutar <div>

```
<head>
  <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  <style type="text/css">
    body{
      background-color:yellow;
      font-style:italic;
      text-align:center;
    }

    div {
      background-color:green;
    }
  </style>
</head>
```


Definiranje CSS svojstava za <div>

Pozadina je zelena, budući da je tako definirano za <div>, dok su ostala svojstva (font-style:italic i text-align:center) naslijeđena preko <body> budući da nisu drugačije definirani unutar <div>

Definiranje CSS svojstava za <h1>

- U sljedećem koraku ćemo definirati svojstva za <h1> element.

```
<head>
  <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  <style type="text/css">
    body{
      background-color:yellow;
      font-style:italic;
      text-align:center;
    }
    div {
      background-color:green;
    }
    h1 {
      background-color: black;
      color:white;
    }
  </style>
</head>
```

Definiranje CSS svojstava za <h1>

- U prethodnom primjeru smo definirali nova svojstva za <h1> element.
- Kod određivanja svojstava za <h1> primjenjuje se sljedeći kriterij:
 - 1. – Gledamo svojstva hijerarhijski najvišeg elementa: <body>
 - background-color: yellow
 - font-style: italic
 - text-align: center
 - 2. – Sljedeći hijerarhijski najviši element je <div>, dakle:
 - background-color: green
 - font-style: italic
 - text-align: center

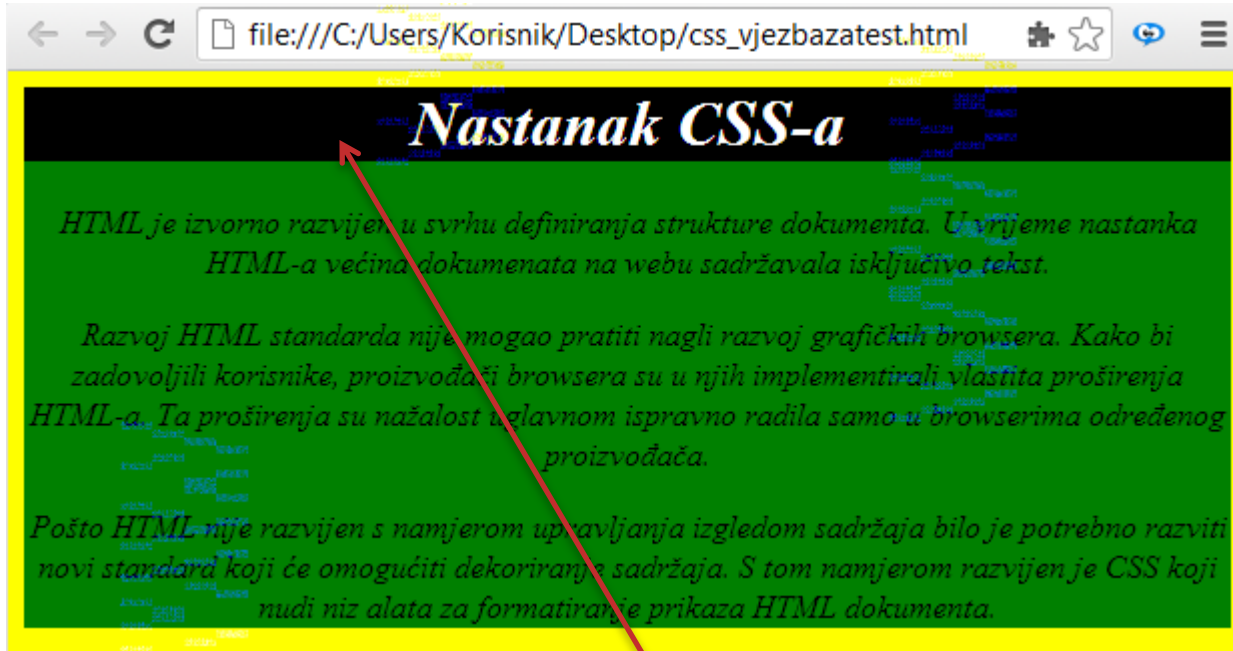
Svojstva naslijeđena od <body>

Svojstvo definirano u <div> tako da ne vrijedi više žuta boja u pozadini koju smo definirali u <body>
 - 3. – Sljedeće gledamo najniže hijerarhijski definiran <h1>:
 - background-color: black
 - color: white
 - font-style: italic
 - text-align: center

Svojstva definirana za ovaj element pa imaju najviši prioritet

Svojstva naslijeđena od <body>

Definiranje CSS svojstava za <h1>

background-color: black - crna pozadina
color: white - bijela slova
font-style: italic - nakošena slova
text-align: center - tekst je centriran

Definiranje <div> pomoću *id* svojstva

- U slučaju da imamo potrebu za definiranjem više <div> elemenata unutar HTML-a kako bi naznačili o kojem se <div> elementu radi koristimo svojstvo *id* (pomoću *id* svojstva možemo označiti i bilo koji drugi HTML element).
- U narednom primjeru smo grupirala prva dva odlomka <p> s <div id="prvi">.

```
<body>
  <div>
    <h1> Nastanak CSS-a </h1>

    <div id="prvi">
      <!-- Prvi odlomak -->
      <p id="odlomak1"> HTML je izvorno razvijen u svrhu definiranja strukture dokumenta.
      U vrijeme nastanka HTML-a većina dokumenata na webu sadržavala isključivo tekst.
      </p>

      <!-- Drugi odlomak -->
      <p id="odlomak2"> Razvoj HTML standarda nije mogao pratiti nagli razvoj grafičkih browsera. Kako
      bi zadovoljili korisnike, proizvođači browsera su u njih implementirali vlastita proširenja HTML-a.
      Ta proširenja su nažalost uglavnom ispravno radila samo u browserima određenog proizvođača.
      </p>
    </div>

    <!-- Treći odlomak -->
    <p id="odlomak3"> Pošto HTML nije razvijen s namjerom upravljanja izgledom sadržaja bilo je potrebno
    razviti novi standard koji će omogućiti dekoriranje sadržaja. S tom namjerom razvijen je CSS koji
    nudi niz alata za formatiranje prikaza HTML dokumenta.
    </p>

  </div>
</body>
```

Definiranje CSS svojstava za div#prvi

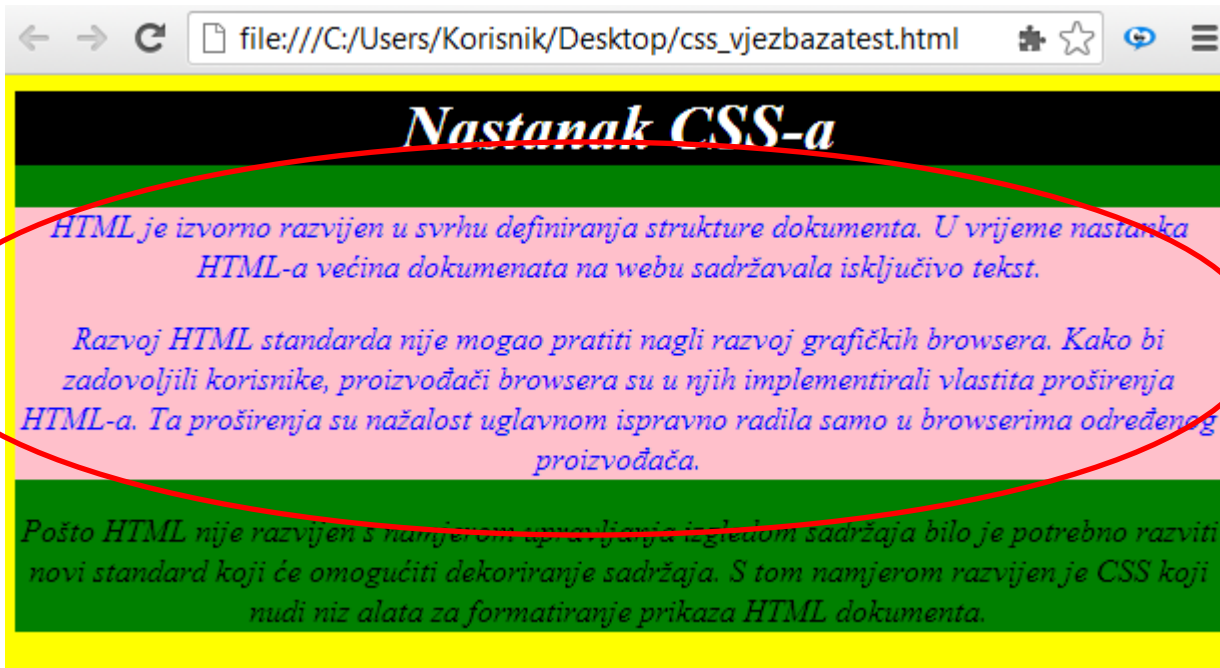
```
<head>
  <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  <style type="text/css">
    body{
      background-color:yellow;
      font-style:italic;
      text-align:center;
    }
    div {
      background-color:green;
    }
    div#prvi {
      background-color:pink;
      color:blue;
    }
    h1 {
      background-color: black;
      color:white;
    }
  </style>
</head>
```

Definiranje CSS svojstava za div#prvi

- U prethodnom primjeru smo definirali nova CSS svojstva za div#prvi.
- Kriterij određivanja je sličan kao što smo prethodno definirali za <h1>:
 - background-color: pink
 - color: blue
 - font-style: italic
 - text-align: center

Svojstva definirana za ovaj element pa imaju najviši prioritet

Svojstva naslijeđena od <body>

Definiranje CSS svojstava za p#odlomak3

```
<head>
  <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  <style type="text/css">
    body{
      background-color:yellow;
      font-style:italic;
      text-align:center;
    }

    div {
      background-color:green;
    }

    div#prvi {
      background-color:pink;
      color:blue;
    }

    h1 {
      background-color: black;
      color:white;
    }

    p#odlomak3 {
      background-color: blue;
      color: red;
    }
  </style>
</head>
```


Definiranje CSS svojstava za p#odlomak3

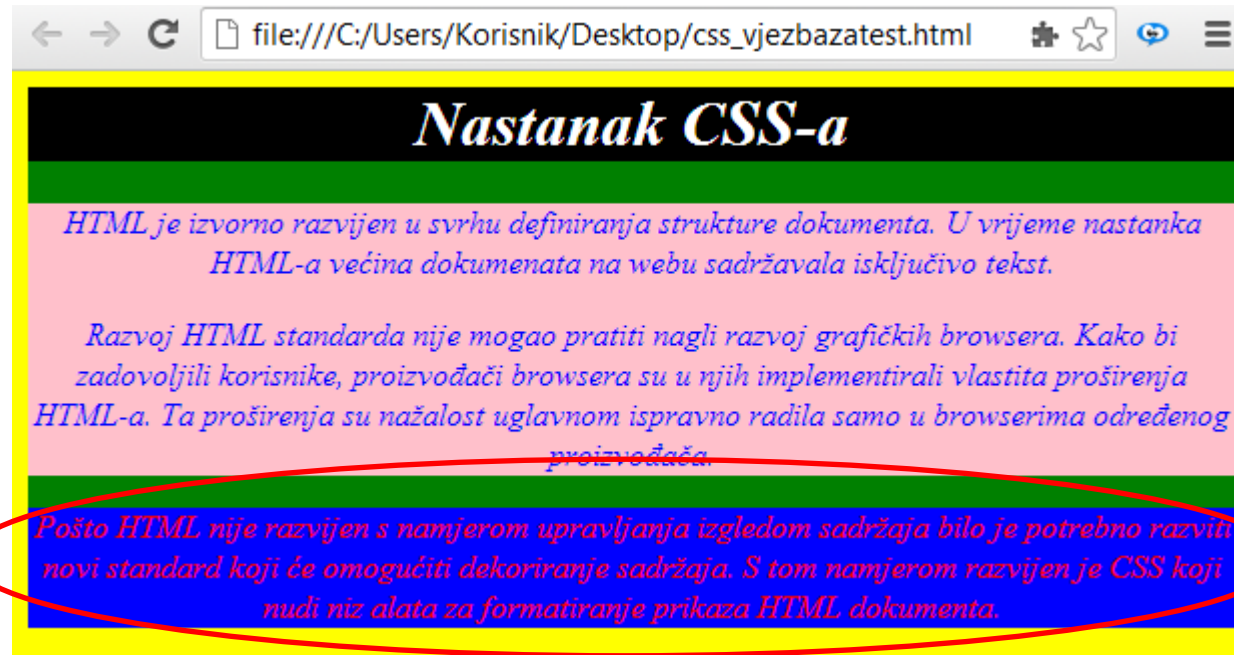
- CSS svojstva za p#odlomak3:

- background-color: blue
- color: red
- font-style: italic
- text-align: center

Svojstva definirana za ovaj element pa imaju najviši prioritet

Svojstva naslijeđena od <body>

Definiranje CSS svojstava za box model

```
<head>
  <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  <style type="text/css">
    body{
      background-color:yellow;
      font-style:italic;
      text-align:center;
    }

    div {
      background-color:green;
      border-width: 20px;
      border-style: inset;
      border-color: red;
      padding: 40px 40px 40px 40px;
    }

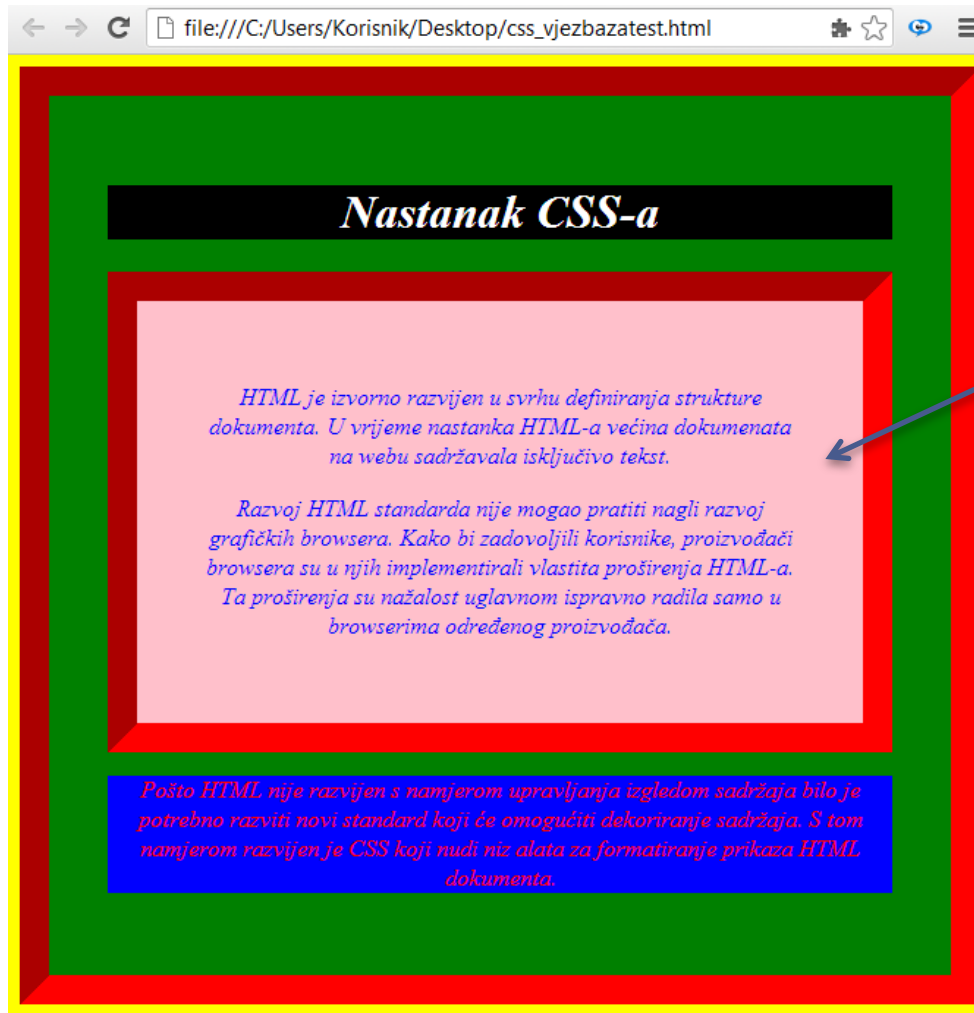
    div#prvi {
      background-color:pink;
      color:blue;
    }

    h1 {
      background-color: black;
      color:white;
    }

    p#odlomak3 {
      background-color: blue;
      color: red;
    }

  </style>
</head>
```

Definiranje CSS svojstava za box model

The screenshot shows a web browser window with the address bar containing the file path: file:///C:/Users/Korisnik/Desktop/css_vjezbazatest.html. The page content is styled with a box model. It features a black header bar with the title "Nastanak CSS-a" in white. Below the header is a large green rectangular area. Inside this green area is a pink rectangular area with a red border. At the bottom of the green area is a blue rectangular area. The text within the pink area is centered and italicized. The text within the blue area is also centered and italicized. The entire content is framed by a yellow border.

Nastanak CSS-a

HTML je izvorno razvijen u svrhu definiranja strukture dokumenta. U vrijeme nastanka HTML-a većina dokumenata na webu sadržavala isključivo tekst.

Razvoj HTML standarda nije mogao pratiti nagli razvoj grafičkih browsera. Kako bi zadovoljili korisnike, proizvođači browsera su u njih implementirali vlastita proširenja HTML-a. Ta proširenja su nažalost uglavnom ispravno radila samo u browserima određenog proizvođača.

Pošto HTML nije razvijen s namjerom upravljanja izgledom sadržaja bilo je potrebno razviti novi standard koji će omogućiti dekoriranje sadržaja. S tom namjerom razvijen je CSS koji nudi niz alata za formatiranje prikaza HTML dokumenta.

Zašto se okvir i razmak pojavio za `div#prvi` ako smo definirali te vrijednosti samo za `div`?

Definiranje CSS svojstava za box model

- Kriterij nasljeđivanja CSS svojstava za `div#prvi`:
 - Nasljeđuju se CSS svojstva od `<body>`:
 - background-color: yellow
 - font-style: italic
 - text-align: center
 - Budući da se svojstva definirana za `<div>` primjenjuju za svaki `<div>` nasljeđuju se sljedeća svojstva:
 - font-style: italic
 - text-align: center
 - background-color: green
 - border-width: 20px
 - border-style: inset
 - border-color: red
 - padding-top: 40px
 - padding-right: 40px
 - padding-left: 40px
 - padding-bottom: 40px

Svojstva naslijeđena od `<body>`

Svojstva naslijeđena od `<div>`
 - Potom se u `div#prvi` definiraju svojstva samo za njega specifična:
 - background-color: green
 - color: blue

Definiranje CSS svojstava za box model

- Dakle `div#prvi` će imati sljedeća svojstva:
 - `background-color: green`
 - `color: blue`
 - `font-style: italic`
 - `text-align: center`
 - `border-width: 20px`
 - `border-style: inset`
 - `border-color: red`
 - `padding-top: 40px`
 - `padding-right: 40px`
 - `padding-left: 40px`
 - `padding-bottom: 40px`
- Kao što vidimo nasljeđuju se svojstva za okvir pa se iz tog razloga formira okvir za prva dva odlomka odnosno `div#prvi`.

Definiranje CSS svojstava za box model

- Kako bi izbjegli to, potrebno je zasebno označiti `<div>` (s `id` svojstvom) za koji želimo definirati okvir kako bi se svojstva primijenila samo za taj `<div>`.

```
<body>
  <div id="glavni">
    <h1> Nastanak CSS-a </h1>

    <div id="prvi">
      <!-- Prvi odlomak -->
      <p id="odlomak1"> HTML je izvorno razvijen u svrhu definiranja strukture dokumenta.
      U vrijeme nastanka HTML-a većina dokumenata na webu sadržavala isključivo tekst.
      </p>

      <!-- Drugi odlomak -->
      <p id="odlomak2"> Razvoj HTML standarda nije mogao pratiti nagli razvoj grafičkih browsera. Kako
      bi zadovoljili korisnike, proizvođači browsera su u njih implementirali vlastita proširenja HTML-a.
      Ta proširenja su nažalost uglavnom ispravno radila samo u browserima određenog proizvođača.
      </p>
    </div>

    <!-- Treći odlomak -->
    <p id="odlomak3"> Pošto HTML nije razvijen s namjerom upravljanja izgledom sadržaja bilo je potrebno
    razviti novi standard koji će omogućiti dekoriranje sadržaja. S tom namjerom razvijen je CSS koji
    nudi niz alata za formatiranje prikaza HTML dokumenta.
    </p>
  </div>
</body>
```

Definiranje CSS svojstava za box model

- Potom ćemo definirati svojstva samo za div#glavni:

```
<head>
  <title> Primjer za rad s CSS-om </title>
  <style type="text/css">
    body{
      background-color:yellow;
      font-style:italic;
      text-align:center;
    }
    div#glavni {
      background-color:green;
      border-width: 20px;
      border-style: inset;
      border-color: red;
      padding-top: 40px;
      padding-right: 40px;
      padding-left: 40px;
      padding-bottom: 40px;
    }
    div#prvi {
      background-color:pink;
      color:blue;
    }
    h1 {
      background-color: black;
      color:white;
    }
    p#odlomak3 {
      background-color: blue;
      color: red;
    }
  </style>
</head>
```

Definiranje CSS svojstava za box model

file:///C:/Users/Korisnik/Desktop/css_vjezbazatest.html

Nastanak CSS-a

HTML je izvorno razvijen u svrhu definiranja strukture dokumenta. U vrijeme nastanka HTML-a većina dokumenata na webu sadržavala isključivo tekst.

Razvoj HTML standarda nije mogao pratiti nagli razvoj grafičkih browsera. Kako bi zadovoljili korisnike, proizvođači browsera su u njih implementirali vlastita proširenja HTML-a. Ta proširenja su nažalost uglavnom ispravno radila samo u browserima određenog proizvođača.

Pošto HTML nije razvijen s namjerom upravljanja izgledom sadržaja bilo je potrebno razviti novi standard koji će omogućiti dekoriranje sadržaja. S tom namjerom razvijen je CSS koji nudi niz alata za formatiranje prikaza HTML dokumenta.

border-width: 20px
border-style: inset
border-color: red

Žutim strelicama su
označeni razmaci
(padding)